

Suverän Subfrau på Norden-turné

TEATER

PJÄS: The Subfrau Acts
KOREOGRAFI: Arja Tiili och Sascha Pepelyaev
TEXT: Sonja Ahlfors, Ida Løken, Lotten Roos, Sofia Törnqvist och Joanna Wingren (akt I), Daniil Kharms (akt II). Översättning: Bengt Samuelson
SCENOGRAFI: Metti Nordin
LJUDESIGN: Pasi Pehkonen
Ljudmix: Pietu Pietiäinen
KOSTYMDSIGN: Marja Uusitalo (akt I), Charlotta Lundgren, Sonja Eriksson, Kirsi Vainikainen (akt II)
I ROLLERNA: Sonja Ahlfors, Ida Løken, Lotten Roos och Joanna Wingren
PREMIÄR: 13.4 på Rastis i Nordsjö, Helsingfors

Den kvinnliga nordiska teatergruppen Subfrau, som består av unga kvinnliga skådespelare från Finland, Sverige, Norge och Island, drar nu ut på Norden-turné med sin största satsning hittills, dansföreställningen The Subfrau Acts. I föreställningen medverkar fyra av de åtta gruppmedlemmarna, som träffades när de alla deltog i den nordiska magisterutbildningen (NorMa) på Teaterhögskolan i Helsingfors 2001.

Diane Torr, en professionell drag king från New York, ledde en workshop som gav idén till Subfrau. Skådespelarna fortsatte att utforska könet, klä ut sig till män och spela manliga roller på scenen. I sin nyaste uppsättning bad gruppen en kvinnlig och en manlig koreograf att dekonstruera könet på scen – vad är manligt, vad är kvinnligt, vad är mittemellan? Hur agerar man utan traditionella könsroller? Resultatet blev en show bestående av två helt olika föreställningar.

DEN FÖRSTA AKTEN, Stay with me, är koreograferad av en av Finlands mest lovande unga koreografer, Arja Tiili, som själv har ett förflutet som klassisk ballerina. Men balett blir det inte i Subfrau Acts

Lotten Roos, Joanna Wingren, Sonja Ahlfors och Ida Løken medverkar i den egna pjäsen The Subfrau Acts.

utan humoristisk och uttrycksfull modern dans till musik som mestadels består av disco, soul och reggae av artister allt från Baccara och Donna Summer till Usher och James Brown. En egen låt av Lotten Roos med text av Ayhan Dizdar får vi också höra.

Som grund fungerar texter som de medverkande skådespelarna samt Sofia Törnqvist (som ursprungligen skulle medverkat men tvingades avstå när hon blev gravid) skrev till sig själva när de var 15 år. Det är gripande texter vi får ta del av, om ungdomar som är utbrända redan som 15-åringar, trängda mellan hård självkritik och krav på sig själv att vara bäst i skolan, bra i idrott, snälla, skötsamma, vackra och smala.

Mette Nordins scenografi domineras av en nattklubbsaktig glittervägg i bakgrunden och Marja Uusitalos dräkter är humoristiska, vi ser flickorna som allt från Playboy-bunnies till kostymsnubbar. Särskilt Joanna Wingren har utvecklats mycket sen förra Subfrau-pjäsen Svensxa för Dick och annammat ett mycket manligt kroppsspråk för sina mansroller. Sevärd är tex

scenen där hon dansar tryckare med Sonja Ahlfors, blygt och fumligt, precis som man sett otaliga killar dansa på danslavarna genom tiderna. Hela gruppen är mycket musikalisk och Ida Løken bjuder bla på skönt saxofonspel medan Lotten Roos spelar synth och har en vacker soloröst, men flickornas röster sitter också mycket bra alla tillsammans. Speciellt fastnar låten Ta' de lugnt på ett sätt som gör att man önskar att Subfrau också skulle börja ge ut skivor för man vill bara ha mera.

ANDRA AKTEN, Papier Mache, är koreograferad av en av Rysslands främsta samtida koreografer, Sascha Pepelyaev, som också fungerat som skådespelare, regissör och teaterchef när han inte drar kurser eller inhöstar priser för sina koreografier runt om i världen. Charlotta Lundgren, Sonja Eriksson och Kirsi Vainikainen har designat dräkterna som i andra akten består av gammaldags klänningar och strama frisyren. Men koreografin är allt annat än stram utan snarast lekfull och infallsrik, full av symbolism.

Pappret är här i huvudrollen

och skådespelarna rullar sig i papper, klär sig i papper, äter papper, slår in presenter eller trollar fram olika figurer ur papper på ett sätt som för tankarna till pappersvirtuosens Horta van Hoya som gästspelade i Finland under Bravo!-festivalen ifjol. Men Subfraus pappersshow är definitivt roligare och framför våra ögon förvandlas brudar till honor eller vad som helst.

Saxar spelar också en avgörande roll och i händerna på Subfrau är inte längre typiskt kvinnliga attribut som klipper tyger eller papper utan rykande pistoler. Texten i andra akten är Daniil Kharms och musiken av bland andra Tom Waits men bäst gillar jag i sammanhanget Lotten Roos' egen komposition i Robert Kocks arrangemang. The Subfrau Acts som tilltalar inte minst den unga publiken kan efter några föreställningar i Helsingfors ses i Åbo den 20 april och i Vasa den 23–24 april, varefter man drar vidare till Sverige, Norge och Island.

SIW HANDROOS-KELEKAY